

Professor *Forlhammer* har foretaget Selskabet Resultaterne af en Undersøgelses-Reise i Jylland, hvis nærmeste Hensigt var, at samle Efterretninger om Jordskjælvet af 3. April 1841.

De Steder, hvor Jordskjælvet viste sig stærkest, ligger i Nærheden af Limfjordens vestlige Dee, Mors-, Thy- og Han-Herrederne have været meest rystede. Paa Vestkysten af Hålvøen naadede de svage Bevægelser indtil Enderstedt; paa Østkysten indtil Kiel; imod Øst indtil Sjælland, og Enkelte ville selv have følt Bevægelsen i Kjøbenhavn og Helsingøer. Imod Nordvest naadede den indtil de sydligste Steder af Norge, men imod Nord alfoog den med en overordentlig stor Hurtighed og faa Mile fra Steder, der bleve meget voldsomt rystede, følte man, enten ikkun en svag Zitteren eller slet intet. Ikkun Enkelte have følt det i Hjörtting og Ingen har tagtaget det i Skagen.

Der, hvor Jordskjælvet var stærkest ved Limfjordens Bredder, havde Landets geognostiske Beskaffenhed en meget væsentlig Indflydelse paa Jordrystelsens Stryke. Paa de Steder, hvor Kridtformationens Steenarter komme til Overfladen, især hvor de ere ledsagede af de Tegn paa Jordfald som ere saa hyppige i denne Deel af Jylland, følte man Jordskjælvet meget stærkt; mindre stærkt paa Leer; mindst paa Sand. Ved Aalborg viste sig den besynderlige Anomalie, at Kridtødderne ikkun bleve rystede yderst svagt, medens man i Dalete følte det paa enkelte Steder meget stærkt. I Aalborg indtraf Jordskjælvet Kl. 4. 25 Minutter Eftermiddag, en Tidangivelse, der ikke kan være mere end et Par Minutter urigtig. Paa de allernæste Steder, selv der hvor det var mindst stærkt, hørte man en underjordisk Torden og man følte to Stød umiddelbart eller hinanden. I Salling havde man allerede Dagen forveien følt et Stød, i Randers samme Dag noget tidligere. En Syg i Nykjøbing havde hele Dagen beklaget sig over smaa Rystelser af Sengen, hvis Aarsag først blev tydelig da det stærke Jordskjælvsstød föltes. Ogsaa Havet havde været paa Jordskjælvsdagen meget urolig og brød sig fra den tidlige Morgen meget stærk paa den Deel af Kysten, der ligger Nord for Hansholmen, uden at Vinden var af den Beskaffenhed, at den kunde foranledige dette Phænomen. Paa mange Steder iagttog man en højgen- de Bevægelse af Jorden, hvorved Vand blev kastet ud af fyldte Kar, men den interessanteste Iagtagelse blev gjort af Degnen *Torre* i Vestervig, der saae,

hvorledes Fliseme i hans Golv, rækkevis hævede sig og aabnede sig i Fyremne. Overalt hvor Jordskjælvet var stærkt, föltes Stødet fra Nordvest til Sydøst.

Mange Kirker i Thy og omkring de andre vestlige Dele af Limfjorden, have faaet Revner. I flere Bygninger faldt Skorstene strax ned, i andre viste sig senere saa mange Revner at de maatte tages ned. Ogsaa Jorden revnede paa flere Steder, men den interessanteste Revne fandtes i Gramstrup i Nærheden af Vestervig, hvor den gik i en højlet Retning fra Nordøst til Sydvest og hvoraf den ene Side stod betydelig højere end den anden.

Jordskjælvs Indvirkning paa Kilderne, var meget betydelig. Vandmængden i en Brønd ved Skjerpingsgaard i Østerhanherred forminskede sig meget betydelig og Vandet blev uklart. Denne Forminskelse vedblev, og henimod Slutningen af August havde Brønden allerede været i flere Maaneder fuldkommen tør. — I Thisted aabnede sig nogle Dage forend Jordskjælvet, et stærkt Vandtilløb i en Brønd, der gav ganske uklart Vand og Dagen efter Jordskjælvet iagttog man i denne, saavel som i flere andre Brønde, en meget stærk Swovellagt. Det nye Vandtilløb lukkede sig igjen strax efter Jordskjælvet.

En dødbelt Havning synes at staa i Forbindelse med denne Jordrystelse. Den ene Laugsomme er iagttaget over $\frac{1}{2}$ Aar før Jordskjælvet ved Vandets tilsvælnedende Synken. Kysten af Vesterhavet fra Løkken til i Nærheden af Hansholmen og Limfjordens Bredder ved Thisted, Nykjøbing og imod Øst indtil Løgstøer, vise dette Phænomen, medens man hverken i Canalen ved Agger eller paa Fjorden ved Aalborg iagttager en forandret Vandstand. Den anden Havning var pludselig, indtraf med Jordskjælvet og var et Par Dage eller ikke mere at bemærke. Man har iagttaget én i Søndene imellem Salling og Mors, og Mors og Thy og den staaer sandsynligviis i Forbindelse med den Havning, der antydes ved Revnen i Gramstrup ved Vestervig.

Forfatteren gjør tilslut opmærksom paa den Sammenheng, der finder Sted imellem disse nye Phænomener og de overordentlig hyppige Tegn paa ældre langt voldsommere Jordrystelser i Egnen omkring Limfjorden, og ved at sammenligne Efterretningerne fra Nabolandene uddrager han den Slutning, at Jordskjælvet af 3. April 1841 ikke er en Siderystelse fra andre stærkere bevægede Lande, men har havt sit Udgangspunct, enten i Thy eller i Vesterhavet nær ved Kysten af Thy.